

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 84/2011-57

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 2. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. T., T., vedenú pod sp. zn. Rvp 7571/2010, ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta T., sťažnosť Bc. Z. K., T., vedenú pod sp. zn. Rvp 7618/2010, ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb poslancov Mestského zastupiteľstva mesta T. v piatom volebnom obvode, a sťažnosť JUDr. E. Š., H., vedenú pod sp. zn. Rvp 7619/2010, ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb poslancov Mestského zastupiteľstva mesta T. vo štvrtom volebnom obvode konaných 27. novembra 2010, zastúpených T., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. A. Č., za účasti primátora mesta T. Mgr. M. S., a poslancov Mestského zastupiteľstva mesta T. zvolených vo štvrtom a piatom volebnom obvode MVDr. M. M., D., M. T., H., J. F., T., Ing. P. H., H., MUDr. Ľ. N., T., Ing. J. S., T., a F. R., T., a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Ing. J. T. vedenú pod sp. zn. Rvp 7571/2010, sťažnosť Bc. Z. K. vedenú pod sp. zn. Rvp 7618/2010 a sťažnosť JUDr. E. Š. vedenú pod sp. zn. Rvp 7619/2010 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 7571/2010.

2. Sťažnosti Ing. J. T., Bc. Z. K. a JUDr. E. Š. o d m i e t a z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. decembra 2010 doručená sťažnosť Ing. J. T. (ďalej len „sťažovateľ Ing. T.“), ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta T. konaných 27. novembra 2010. Dňa 8. decembra 2010 boli ústavnému súdu doručené sťažnosti Bc. Z. K. (ďalej len „sťažovateľka Bc. K.“) a JUDr. E. Š. (ďalej len „sťažovateľ JUDr. Š.“), v ktorých namietali neústavnosť a nezákonnosť volieb poslancov do Mestského zastupiteľstva mesta T. vo štvrtom a v piatom volebnom obvode konaných 27. novembra 2010.

Všetky tri sťažnosti právne aj skutkovo spolu súvisia a všetci sťažovatelia sú v konaní zastúpení tou istou právnou zástupkyňou.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) alebo Trestného poriadku.

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa u neho začali, skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá ustanovenie, ktoré umožňuje spojenie vecí, a preto v súlade s citovanými ustanoveniami je potrebné použiť na prípadné spojenie vecí primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

S prihliadnutím na obsah sťažností, ich právnu a skutkovú súvislosť, berúc do úvahy aj návrh samotných sťažovateľov na spojenie predmetných vecí, ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v prvom bode výroku tohto uznesenia.

Sťažovateľ Ing. T. vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

«Sťažovateľ touto sťažnosťou napáda voľby primátora mesta T., ktoré sa konali dňa 27. 11. 2010 a zvolenie kandidáta Mgr. M. S., ktorý bol zvolený za primátora mesta T. (ďalej len ako „odporca“). Sťažovateľ bol v súlade s vyhlásením kandidatúry pre voľby primátora mesta T. 27. novembra 2010 zo dňa 13. 10. 2010 v súlade s § 23 a § 18 zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí (ďalej len ako „volebný zákon“) kandidátom na primátora mesta T. spolu s ďalšími dvoma kandidátmi, a to odporcom a Ing. D. B...»

V zmysle zápisnice mestskej volebnej komisie o výsledku volieb v meste do mestského zastupiteľstva a primátora mesta v obci T. – časť V zápisnice – získali kandidáti na post primátora mesta T. nasledovný počet hlasov:

Z uvedených výsledkov volieb vyplýva, že sťažovateľ získal 40,53 % hlasov, čím je v zmysle § 59 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej v texte len ako „zákon o ústavnom súde“) oprávnený podať túto sťažnosť v zmysle článku 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky pre nezákonnosť a neústavnosť volieb primátora mesta T. z dôvodov uvádzaných nižšie. Zo zápisnice ďalej vyplýva, že rozdiel v počte hlasov medzi odporcom a sťažovateľom predstavoval podľa výsledkov uvedených v zápisnici 630 hlasov.»

Ďalej uviedol:

«Piaty volebný obvod

Z pohľadu voľby primátora mesta T., tvorí síce toto mesto jeden jednomandátový volebný obvod, avšak z pohľadu voľby poslancov mestského zastupiteľstva a § 3 ods. 1 Všeobecne záväzného nariadenia mesta T. č. 1/2010 zo dňa 26. 8. 2010 volebný obvod č. 5 T. I pozostáva z volebného okrsku č. 4 a 6 a volia sa v ňom 3 poslanci mestského zastupiteľstva. V tomto volebnom obvode boli za poslancov mestského zastupiteľstva zvolení kandidáti:

1. MUDr. L. N. (nezávislý kandidát) s počtom hlasov 722

2. Ing. J. S. (nezávislý kandidát) s počtom hlasov 502

3. F. R. (nezávislý kandidát) s počtom hlasov 453

Napriek tomu, že sťažovateľ touto sťažnosťou v súlade s § 59 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. napáda voľby primátora mesta T., ktoré sa konali dňa 27. 11. 2010 z titulu ich neústavnosti a nezákonnosti a teda zvolenie odporcu ako primátora, zvolenie práve týchto troch poslancov mestského zastupiteľstva v 4 a 6 okrsku za 5 volebný obvod je skutočnosťou dôležitou pre voľbu primátora a preukázanie neústavnosti a nezákonnosti voľby primátora z dôvodov uvádzaných nižšie.

Priebeh volieb v štvrtom volebnom okrsku

V deň volieb vo volebnom okrsku č. 4 v Zariadení pre seniorov, domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie (ďalej len „DSS“) bolo od rána namietané zo strany členov okrskovej volebnej komisie ako aj zo strany nezávislých pozorovateľov komunálnych volieb v meste, že na účely volieb má okrsková komisia k dispozícii iba 160 obálok, a to i napriek počtu obyvateľov tohto zariadenia registrovaných v počte viac ako 350.

Od počiatku volieb do orgánov miestnej samosprávy sa vo 4. volebnom okrsku nezhodovali počty hlasovacích lístkov, ktoré vysoko prevyšovali počet obálok, ktoré mala okrsková volebná komisia k dispozícii. Na tento fakt upozornil predsedníčku okrskovej komisie aj člen komisie M. T... ako i pozorovatelia volieb. Táto skutočnosť nebola zaznamenaná v zápisnici okrskovej volebnej komisie ani dôveryhodne vysvetlená.

Pán P. M. predseda miestnej volebnej komisie a prednosta mestského úradu v T. iba uviedol (po tom ako osobne priniesol hlasovacie lístky), že hlasovacie lístky, ktoré preyšujú svojim počtom obálky sú určené pre prípad, že by sa niektorí obyvatelia DSS pomýlili.

Ďalej sa v čase volieb v priestoroch volebnej miestnosti ako aj v jej bezprostrednej blízkosti nachádzali osoby, ktoré prichádzajúcich voličov nabádali, aby volili odporcu vyjadreniami „Viete koho máte krúžkovať! S.“.

V tomto volebnom okrsku volilo nakoniec len 140 obyvateľov, jeden volebný lístok bol vhozený do urny bez obálky a neskôr uznaný ako platný.

Priebeh volieb v šiestom volebnom okrsku

Rovnako aj v tomto okrsku od začiatku volieb do orgánov samosprávy pracovala komisia s menším počtom obálok (1330) ako bolo voličov vo volebnom zozname (1335).

Skutočnosť, že chyba 5 hlasovacích obálok bola nahlásená predsedníčke okrskovej komisie A. M. a zapísané zapisovateľkou pani L.

Podľa vyjadrení členky okrskovej komisie pani R. K... si táto pri sčítavaní hlasov všimla, že veľmi často (približne až v 200 až 250 prípadoch) sa pri otváraní obálok v tomto trojmandátovom obvode opakuje presne tá istá trojica mien kandidátov na poslancov mestského zastupiteľstva zakrúžkovaná spomedzi desiatich možných kandidátov:

- 1. MUDr. L. N. (nezávislý kandidát)*
- 2. Ing. J. S. (nezávislý kandidát)*
- 3. F. R. (nezávislý kandidát)*

Všetci traja kandidáti na poslancov mestského zastupiteľstva boli v trojmandátovom piatom volebnom obvode aj zvolení ako to vyplýva zo zápisnice miestnej volebnej komisie.

Podľa vyjadrení členky okrskovej volebnej komisie pani R. K. však práve tieto volebné lístky s presne rovnakou troj-kombináciou mien zakrúžkovaných kandidátov na poslancov mestského zastupiteľstva boli evidentne zakrúžkované rovnakým perom a zrejme aj rovnakou osobou, pretože podobnosť označenia (zakrúžkovania) kandidátov bola zarážajúca a evidentná a častá (200-250 prípadov). Rovnako podľa vyjadrení tejto členky okrskovej komisie v prípade, ak sa objavila takáto troj-kombinácia mien volených kandidátov na poslancov mestského zastupiteľstva v obálke sa s ňou nachádzal aj volebný lístok pre voľby primátora, na ktorom bol tým istým perom a tým istým spôsobom zakrúžkovania vždy označený v rámci hlasovania kandidát na primátora, a to vždy odporca.

V nadväznosti na fakt, že vo štvrtom volebnom okrsku chýbalo okolo 200 obálok a v šiestom volebnom okrsku 5 obálok možno vyjadriť vážne pochybnosti zjavne nasvedčujúce nezákonnosti a neústavnosti volieb primátora mesta a priebehu hlasovania, a to z dôvodu:

a) od počiatku hlasovania vo voľbách do mestského zastupiteľstva a volieb primátora mesta chýbal v piatom volebnom obvode neodôvodnene vysoký počet obálok (približne 200 obálok)

b) vysoký rozdiel medzi počtom obálok a hlasovacími lístkami v DSS bol zdôvodnený predsedom miestnej volebnej komisie iba „pre prípad, že by sa niekto pomýlil“ máme viac hlasovacích lístkov

c) existencie veľkého počtu hlasovacích lístkov (200 až 250) do mestského zastupiteľstva, na ktorých bola označená vždy rovnaká troj-kombinácia kandidátov na poslancov mestského zastupiteľstva (išlo o trojmandátový obvod a volilo sa z 10 možných kandidátov), zjavne tým istým perom a evidentne rovnakým spôsobom

d) že v prípade hlasovacích lístkov (podľa písmena c)) sa v hlasovacej obálke nachádzal hlasovací lístok pre voľby primátora mesta, na ktorom bol označený vždy práve odporca (rovnakým perom a spôsobom ako v bode c)) (t. j. v rovnakom počte prípadov 200-250 krát).

Všetky skutočnosti uvádzané pod písm. a) až c) nasvedčujú podľa sťažovateľa tomu, že počas volieb došlo zrejme k manipulácii s hlasovacími obálkami aj mimo volebných miestností a hlasovacie lístky podľa písm. c) a d) boli zrejme vyplnené postupne mimo volebnej miestnosti inou osobou ako voličom, vložené do obálky a neskôr samotným individuálnym voličom vhozené už ako vyplnené do hlasovacej schránky, a naopak nevyplnené hlasovacie lístky vynesené von z volebnej miestnosti voličom na účely ich vyplnenia treťou osobou vždy podľa tohto postupu.

Štvrtý volebný obvod

V zmysle § 3 ods. 1 Všeobecne záväzného nariadenia mesta T. č. 1/2010 zo dňa 26. 8. 2010 volebný obvod č. 4 H. pozostáva z volebného okrsku č. 5 volia sa v ňom 4 poslanci mestského zastupiteľstva. V tomto volebnom obvode boli za poslancov mestského zastupiteľstva zvolení kandidáti:

- 1. MVDr. M. M. (nezávislý kandidát) s počtom hlasov 509*
- 2. M. T. (nezávislý kandidát) s počtom hlasov 355*
- 3. J. F. (nezávislý kandidát) s počtom hlasov 304*
- 4. P. H. (kandidát za MOST - HÍD) s počtom hlasov 257*

Priebeh volieb v piatom volebnom okrsku

Rovnako ako v štvrtom a šiestom volebnom okrsku, aj v piatom volebnom okrsku bolo od začiatku volieb k dispozícii menej hlasovacích obálok ako bol počet osôb zapísaných v zozname voličov.

Pre piaty volebný okrsk platí, že počas sčítavania hlasov sa rovnako ako v šiestom volebnom okrsku objavili hlasovacie lístky, ktoré si boli nápadne podobné, z titulu, že

na nich boli označení v rovnakej štvor-kombinácii kandidáti na poslancov mestského zastupiteľstva, ktorí boli nakoniec aj zvolení za štvrtý volebný obvod (a to spomedzi 17 možných kandidátov), zrejme rovnakým perom a spôsobom zakrúžkovania a v obálkach, v ktorých sa nachádzali vložené takéto hlasovacie lístky na poslancov mestského zastupiteľstva boli vložené hlasovacie lístky na primátora mesta so zakrúžkovaným odporcom - opäť evidentne podobným perom a spôsobom. Túto skutočnosť môže potvrdiť A. P..., ktorý sa volieb v tomto volebnom okrsku zúčastnil ako nezávislý pozorovateľ.

Iný nezávislý pozorovateľ M. M... môže potvrdiť, že v tomto volebnom okrsku v rozpore s § 1 a § 29 volebného zákona aspoň päťkrát (čo si všimol tento pozorovateľ) boli s voličom prítomné v priestoroch na úpravu hlasovacích lístkov aj iné osoby. Správanie týchto voličov a osôb, ktoré ich sprevádzali narušovalo poriadok vo volebnej miestnosti a v dôsledku niekoľkých prudkých pohybov došlo takmer k zrúteniu volebných zásten. Napriek uvedenému predseda okrskovej volebnej komisie nezjednal nápravu v týchto prípadoch, kedy bola zjavne porušená tajnosť hlasovania a rovnako mohlo dôjsť aj k manipulácii s hlasovacími lístkami.

Nezávislá pozorovateľka volieb Bc. I. O... nadôvažok môže potvrdiť, že v procese sčítavania hlasov podľa hlasovacích lístkov po uzatvorení volebnej miestnosti okrsková volebná komisia našla jednu neopečiatkovanú obálku, ktorá bola komisiou dočasne vyradená. Po hlasovaní okrskovej volebnej komisie bola táto obálka uznaná ako platná a zaradená medzi ostatné, ešte zatvorené obálky. V tejto obálke sa nachádzali dva platné hlasovacie lístky z toho jeden pre odporcu.

Ďalej po vysypaní volebnej urny boli v urne dva hlasovacie lístky bez obálky: hlasovací lístok na primátora a hlasovací lístok na poslancov do mestského zastupiteľstva. Tieto boli okrskovou komisiou po hlasovaní uznané za platné a pridané ku ostatným hlasovacím lístkami.

Rovnako sťažovateľ považuje na tomto mieste za potrebné zdôrazniť, že člen volebnej komisie v piatom okrsku Ing. J. K. nepodpísal zápisnicu okrskovej volebnej komisie, nakoľko mu až do polnoci, do konca činnosti volebnej komisie nebola predložená na podpis a až niekoľko dní po voľbách ho kontaktovala zapisovateľka okrskovej volebnej komisie telefonicky, aby dodatočne zápisnicu podpísal, čo však ku dňu podania tejto sťažnosti neučinil.»

V ďalšej časti sťažnosti s poukazom na rozhodnutie ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 16/1999, kde bol podľa názoru sťažovateľa Ing. T. riešený podobný prípad „*takmer rovnakého spôsobu zakrúžkovania*“, tento sťažovateľ konštatoval, že «*v prípade volieb do mestského zastupiteľstva a primátora mesta T. ide vzhľadom na existenciu vysokého počtu „takmer rovnakých hlasovacích lístkov“ ako v prípade hlasovania o poslancoch mestského zastupiteľstva tak i v prípade primátora o obdobný prípad s tým rozdielom, že v prípade volieb primátora T. nedošlo k dodatočnej úprave hlasovacích lístkov, ale zrejme k ich úprave pred hlasovaním voliča a zrejme aj osobou inou ako volič, nakoľko rovnako ako vo vyššie citovanom prípade ustálil Ústavný súd SR individualita voličov v 4 a 6 volebnom okrsku pre piaty volebný obvod takmer určite vylučuje, aby vysoký počet rozdielnych voličov (200 až 250 ľudí) volilo vždy tú istú trojicu kandidátov na poslancov mestského zastupiteľstva spolu s tým istým kandidátom na primátora mesta, tým istým perom a spôsobom zakrúžkovania.*

Rovnako to platí aj pre voľby v piatom volebnom okrsku. Spôsob ich úpravy naopak nasvedčuje tomu, že s najväčšou pravdepodobnosťou boli upravené niekým iným ako voličom, čo je v rozpore so všetkými základnými princípmi ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov samosprávy v tomto prípade voľby primátora a je ich závažným a hrubým porušením!

S ohľadom na uvedené navrhujeme preto, aby si Ústavný súd Slovenskej republiky v súlade s §62 zákona o ústavnom súde vyžiadal okrem dokumentácie súvisiacej s priebehom volieb primátora mesta T. aj volebné hlasovacie lístky pre poslancov mestského zastupiteľstva z piateho a štvrtého volebného obvodu a prešetril ich evidentnú podobnosť z hľadiska spôsobu zakrúžkovania rovnakej troj či štvorkombinácie kandidátov a zakrúžkovaní primátora mesta – odporcu – evidentne tým istým perom a spôsobom, čo vylučuje podľa názoru sťažovateľa a z hľadiska individuality viac ako 250 voličov, že by boli zakrúžkované samotnými voličmi v priebehu volieb.

Naopak existencia takýchto totožných hlasovacích lístkov celkom zrejme poukazuje na neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta T..

Rozdiel platných hlasov pre odporcu a sťažovateľa síce po ich sčítaní predstavoval 630 hlasov, avšak vzhľadom na závažné a hrubé porušenie základných princípov ústavnosti

a zákonnosti volieb primátora mesta a vysoký počet takýchto „totožných“ hlasovacích lístkov máme za to, že existujú na základe uvedených skutkových tvrdení a svedectiev svedkov uvádzaných v texte sťažnosti všetky predpoklady pre vyhlásenie výsledkov volieb primátora mesta T. konaných dňa 27. 11. 2010 za neplatné!»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ Ing. T. navrhol, aby ústavný súd nálezom vyhlásil voľby primátora mesta T. konané 27. novembra 2010 za neplatné.

Sťažovateľ Ing. T. taktiež navrhol, aby ústavný súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým uloží miestnej volebnej komisii mesta T. zdržať sa vydania osvedčenia o zvolení za primátora mesta Mgr. M. S. do rozhodnutia vo veci samej.

V doplnení sťažnosti doručenom ústavnému súdu 23. decembra 2010 sťažovateľ Ing. T. svoje tvrdenia uvedené v sťažnosti bližšie konkretizoval, pripojil aj písomné vyhlásenia deviatich osôb, ktoré obsahovali ich vyjadrenia ku skutočnostiam namietaným v sťažnosti.

Sťažovateľ Ing. T. okrem iného poukázal na tvrdenie V. P. (ktorá sa na predmetných voľbách zúčastnila ako pozorovateľka v šiestom volebnom okrsku), podľa ktorej hlasovacie lístky v šiestom volebnom okrsku mali všetky čiernu pečiatku a „vyzerali ako skopírované“. Okrem návrhu, aby ústavný súd spojil na spoločné konanie aj sťažnosti Bc. Z. K. (Rvp 7618/2010) a sťažnosť JUDr. E. Š. (Rvp 7619/2010), sťažovateľ Ing. T. ďalej uviedol:

„Na základe skutočností uvádzaných aj sťažovateľom v tejto sťažnosti podal Ing. T. G..., trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu v zmysle § 351 Trestného zákona – marenia prípravy a priebehu volieb a referenda na Okresnú prokuratúru M..., ktorá bola 10. 2. 2010 prijatá pod č. 1 PN 619/2010, 4212473 (vybavuje p. Č.).“

Sťažovateľka Bc. K. a sťažovateľ JUDr. Š. namietali nezákonnosť a neústavnosť volieb poslancov do Mestského zastupiteľstva mesta T. vo štvrtom a piatom volebnom

obvode konaných 27. novembra 2010 na základe identických skutočností, ako sú uvedené v sťažnosti sťažovateľa Ing. T.

V nadväznosti na to sťažovateľ JUDr. Š. v petite sťažnosti navrhol, aby ústavný súd nálezom vyhlásil voľby poslancov do Mestského zastupiteľstva mesta T. vo štvrtom volebnom obvode za neplatné.

Zároveň sa tento sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd nariadil predbežné opatrenie vo vzťahu k voľbám poslancov do Mestského zastupiteľstva mesta T. vo štvrtom volebnom obvode a uložil miestnej volebnej komisii mesta T. zdržať sa vydania osvedčenia o zvolení za poslancov mesta T. týmto zvoleným kandidátom: MVDr. M. M., D., M. T., H., J. F., T., Ing. P. H., H., do rozhodnutia vo veci samej.

Sťažovateľka Bc. K. navrhla, aby ústavný súd nálezom vyhlásil voľby poslancov do Mestského zastupiteľstva mesta T. v piatom volebnom obvode za neplatné.

Zároveň sa táto sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd nariadil predbežné opatrenie vo vzťahu k voľbám poslancov do Mestského zastupiteľstva mesta T. v piatom volebnom obvode a uložil miestnej volebnej komisii mesta T. zdržať sa vydania osvedčenia o zvolení za poslancov mesta T. týmto zvoleným kandidátom: MUDr. Ľ. N., T., Ing. J. S., T., a F. R., T., do rozhodnutia vo veci samej.

Za účasti sťažovateľa Ing. T. a sťažovateľky Bc. K., ich právnej zástupkyne a odporcov Mgr. M. S., MVDr. M. M., M. T., J. F., Ing. P. H., MUDr. Ľ. N., Ing. J. S. a F. R. ústavný súd 27. januára 2011 uskutočnil výsluch predvolaných svedkov na Mestskom úrade v T.

Svedkyňa A. M., predsedníčka okrskovej volebnej komisie (ďalej len „OVK“) č. 6 okrem iného uviedla, že *„boli prekontrolované obálky aj hlasovacie lístky, počet bol dostačujúci“*, pričom ich bola osobne prevziať *„od zamestnanca mestského úradu a vydal ich oproti podpisu“*. Samotný priebeh sčítavania hlasov svedkyňa opísala tak, že *„všetci sme sčítavali hlasovacie lístky, najprv sme ich roztriedili podľa volieb poslancov a primátora, potom sme nahlas čítali krúžkované mená, každý zapisoval počty, čo sa čítali“*.

Ďalej svedkyňa uviedla, že si všimla u poslancov opakované vyznačenie tých istých troch mien, ale dodala *„neviem, či to bolo niečo zvláštne, lebo to boli tí poslanci, ktorí potom prešli, a každý mal možnosť slobodne sa rozhodnúť. Nikto nikoho neovplyvňoval, koho má voliť“*. Svedkyňa potvrdila, že počas sčítavania hlasovacích lístkov boli prítomné aj pozorovateľky, a súčasne potvrdila, že nemá vedomosť o tom, že by niektorý volič prišiel do volebnej miestnosti s vopred vyplneným hlasovacím lístkom, a ani o tom, že by v okolí volebnej miestnosti boli osoby agitujúce pre voľbu konkrétneho kandidáta.

Svedok P. T., pozorovateľ vo volebnom okrsku č. 4, uviedol, že v niekoľkých prípadoch išiel s členmi volebnej komisie za voličmi s prenosnou volebnou schránkou v rámci domova dôchodcov. Na základe zoznamu voličov podľa mena na dverách izby vstúpili dnu, odovzdali hlasovacie lístky s obálkou a vyšli na chodbu. Po niekoľkých minútach opätovne vstúpili a zisťovali, *„či už majú (hlasovacie lístky) zakrúžkované a zalepené v obálke“*. Na otázku právnej zástupkyne sťažovateľov, či sa vyskytol prípad, keď si volič vyžiadal asistenciu pri vyplnení hlasovacieho lístka, svedok uviedol *„áno, vyskytol sa, keď volič nepoznal meno, ukázal na fotografiu, koho má asistent zakrúžkovať. To sa stalo asi päťkrát, čo som tam ja bol.“*

Svedkovi sa ako neobvyklé zdalo to, že *„prišla tam jedna pani zo starobinca, ktorú poznám osobne z kostola, a vždy tam prišla s inou skupinkou ľudí, a za plentou bolo počuť šum, ako hovorí, či vie, koho má voliť. Boli tam spomenuté aj mená. Počul som meno S., S. a ostatné mená si už nepamätám.“*

Pri sčítavaní hlasovacích lístkov si svedok všimol, že na niektorých hlasovacích lístkoch *„bolo číslo zakrúžkované tak, že sa volič netrafil do čísla, a naopak, niektoré boli perfektne zakrúžkované. To mi bolo divné, keďže v domove dôchodcov je väčšina starých ľudí.“*

Na otázku odporcu Mgr. M. S., či sa stalo niečo zvláštne počas doby, keď bol svedok vo volebnej miestnosti, alebo či bol na niekoho vyvíjaný nátlak alebo sa niečo z miestnosti vynášalo, svedok uviedol, že *„nijaké zvláštne udalosti som nezaznamenal, len to jedno mi nesedelo, že tá pani K. s voličmi komunikovala“*.

Svedok M. T., člen OVK č. 4, okrem iného uviedol, že považoval za neštandardné, že „*pani K. prišla štyrikrát s občanmi z domova dôchodcov, ktorým bolo tichohlasne nadiktované, koho majú voliť. Ďalší závažný fakt bol, že obálok na stole bolo 160, pričom potenciálnych voličov malo byť 355. Hlasovacie lístky sedeli, boli aj navyše z dôvodu, ak by sa niekto pomýlil.*“.

Svedok na otázku, či má dôkaz o zneužití obálok v súvislosti s voľbami, uviedol, že „*je to iba podozrenie z toho dôvodu, že tie obálky som fyzicky nevidel, iba tie, čo boli na stole, a tie som po skončení volieb sám pečatil*“.

Svedok ďalej uviedol, že pri triedení a vyhodnocovaní hlasovacích lístkov po voľbách si všimol, že „*niektorí sa nevedeli ani strafiť na číslo, ktoré mali zakrúžkovať, niektoré boli prekrížené, ako by ich volil mladý človek, krúžky boli robené aj pomimo a niektoré boli robené v kombinácii tých, ktorí aj vyhrali*“.

Podľa vyjadrenia svedka neplatne označených hlasovacích lístkov bolo asi 10 – 15.

Svedkyňa V. P., pozorovateľka vo volebnom okrsku č. 6, uviedla, že hlasovacie lístky nachádzajúce sa vo volebnej miestnosti sa jej zdali kopírované predovšetkým preto, že podľa jej názoru mali čiernu pečiatku, a nie modrú, na základe čoho mala dojem, že niektorí voliči mohli prísť už s vopred zakrúžkovanými hlasovacími lístkami a tieto vložiť do obálky. Konkrétne však nikoho, kto by uvedený postup realizoval, svedkyňa nevidela. Svedkyňa ďalej uviedla, že podľa jej názoru je čudné, že sa „*asi 400-krát opakovala kombinácia N., R. a S., akoby boli cez kopír, krúžky rovnaké, aj keď boli robené perom, pripadalo mi to jedným perom a jednou rukou, zdá sa mi to divné*“.

Na otázku sťažovateľa Ing. T., či volebné lístky, ktoré mala možnosť vidieť pri sčítavaní hlasov, „*boli iné ako vytlačené z tlačiarne MV*“, svedkyňa odpovedala, že „*všetky lístky, papier je biely a pekný čierny, razítka modré. Papier nebol tej kvality, nebol to určite originál.*“.

Svedok M. M., pozorovateľ vo volebnom okrsku č. 4, okrem iného uviedol, že počas volieb asi „*5 – 6-krát boli za plentou dvaja, predpoklad bol, že ani v jednom prípade to neboli ľudia, ktorí by mali problém s pohybom a neboli príliš mladí*“. Ďalej svedok uviedol, že na jeho podnet predsedníčka OVK upozornila voličov, a títo sa po chvíli od seba

vzdialili. Svedok ešte vo výpovedi upozornil na to, že asi 4 – 5-krát sa stalo, že „plenta, hlavne tá vzdialenejšia, bola skoro zrútená“, a v súvislosti s tým svedok názorne predviedol, že sa to mohlo stať tak, že volič si z vrecka mohol vytiahnuť vopred upravené hlasovacie lístky. Svedkovi sa javilo ako podozrivé pri sčítaní hlasov, že v prípade pána T. bolo „7 – 8 prípadov neplatných podľa názoru komisie a v prípade pána S. len jeden“.

Svedkyňa M. R., členka OVK č. 4, uviedla, že „počet obálok aj lístkov, aj počet voličov sme kontrolovali, sedel nám počet. Obálky nám ešte zostali, aj lístky.“. Svedkyňa poznamenala, že podľa jej názoru, ak boli voliči sprevádzaní inými osobami, tak len v tých prípadoch, ak sami neboli schopní vykonať volebný akt. Svedkyňa opísala aj spôsob voľby do prenosnej volebnej schránky, ktorého sa zúčastnila, a podľa jej vyjadrenia prebehlo všetko v súlade so zákonom. Ak volič nedokázal samostatne označiť hlasovací lístok, požiadal nás, aby sme privolali sestričku, „bolo to možno päť prípadov“, uviedla svedkyňa. Ďalej poprela, že by nebol dostatočný počet obálok, podľa jej vyjadrenia obálky ešte aj zostali.

Svedkyňa K. B., predsedníčka OVK č. 4, uviedla, že nie je si vedomá žiadnych okolností, ktoré by mali vplyv na nezákonnosť volieb. Svedkyňa potvrdila, že vo volebnom okrsku č. 4 bolo veľa prípadov, keď osoby doprevádzali voličov za plentu, alebo sa volilo do prenosnej volebnej schránky, pretože v okrsku sa nachádza domov dôchodcov.

Svedkyňa Mgr. B. K., predsedníčka OVK č. 5, uviedla, že sa snažili urobiť všetko v súlade so zákonom a „aj keď došlo k nejakým sporným situáciám, neviem, akým spôsobom by to mohlo byť neregulárne“. K vyhodnocovaniu sporných hlasovacích lístkov svedkyňa uviedla: „Ja osobne som bola väčšinou proti tomu, aby sa sporné lístky uznávali, ale záver bol podľa väčšiny komisie.“ Pokiaľ ide o účasť iných osôb pri voľbe za plentou, sťažovateľka uviedla, že „vo väčšine prípadov komisie vyjadrila názor, či súhlasí alebo nesúhlasí, či stav voliča vyžaduje asistenciu“.

Svedkyňa potvrdila, že o tom, že zápisnicu z volieb nepodpísal člen OVK pán K., sa dozvedela až po voľbách, no súčasne uviedla, že „nikto nemal žiadne výhrady pri podpisovaní, nikto nehovoril nič“. Ďalej k tomu uviedla, že „keby mal nejaké výhrady

a chcel si ich uplatniť, zapíšeme to a podpíše zápisnicu s výhradami. Podľa môjho osobného názoru pán K. zápisnicu jednoducho opomenul podpísať“.

Svedok Ing. J. K., člen OVK č. 5, okrem iného uviedol, že *„v obáľkach nenastali žiadne rozdiely“* a *„v prípade hlasovacích lístkov sme hodne hlasovali v komisii“*. Svedok ďalej uviedol, že nezaznamenal žiadne manipulácie ani machinácie s hlasovacími lístkami. K nepodpisaniu zápisnice svedok poznamenal, že prácu v komisii ukončili zhruba o polnoci a on ráno cestoval do B... Po veľkom časovom odstupe svedok *„považoval za nefér“*, aby volebnú zápisnicu dodatočne podpísal. Na otázku odporkyne pani M., prečo nepodpísal zápisnicu a či mal nejaké výhrady, svedok uviedol: *„Ja viem, že zápisnicu dáva podpisovať zapisovateľka alebo predsedníčka, čo v okolnostiach danej veci sa tak nestalo a som sa toho nedožadoval, bol som v psychickom útlme, dlho sme počítali, odchádzal som medzi poslednými...“*

Svedkyňa R. K., členka OVK č. 6, uviedla, že oproti voličom, ktorých bolo zapísaných 1335, chýbalo 5 obálok. Keď ako členka OVK na konci sčítavala hlasovacie lístky, zdalo sa jej, že asi 400 hlasovacích lístkov bolo ako keby robených *„tou istou rukou i perom“*. Svedkyňa priamo nevidela, že by niektorí voliči mali so sebou už vopred vyplnené hlasovacie lístky, ani si nevšimla, že by niekto pred volebnou miestnosťou agitoval na zvolenie konkrétnych kandidátov, iba si všimla, že na chodbe sa nachádzal mladý muž z iného volebného obvodu, ktorý prišiel asi trikrát so skupinou mladých ľudí, s ktorými komunikoval.

Svedkyňa I. O., pozorovateľka vo volebnom okrsku č. 5, bola vypočutá na návrh sťažovateľa Ing. T. Uviedla, že zaregistrovala *„pár prípadov“*, keď viacerí voliči išli za plentu alebo diskutovali za plentou a od uvedeného upustili až na upozornenie volebnej komisie. Pri sčítavaní hlasov si svedkyňa všimla, že v prenosnej volebnej schránke sa našli dva hlasovacie lístky, ktoré neboli v obáľke, a jedna neopečiatkovaná obáľka. Hlasovaním volebnej komisie boli aj hlasovacie lístky, aj obáľka uznané za platné.

Svedkyňa R. R., pozorovateľka vo volebnom okrsku č. 6, bola vypočutá na návrh sťažovateľa Ing. T. Svedkyňa uviedla, že „počas volieb došlo k situácii, že chýbalo 5 úradných obálok“, a ďalej uviedla, že sa jej zdalo neuveriteľné, že vo veľkom počte obálok, približne v počte 350 – 400 bol zakrúžkovaný „kandidát na primátora ako určitá osoba... a sú tam zakrúžkovaní menovite kandidáti podľa abecedy: pán N., pán S., pán R.“.

Svedok P. M., predseda mestskej volebnej komisie, bol vypočutý na návrh odporcu Mgr. S. Svedok uviedol, že z pozície predsedu mestskej volebnej komisie môže potvrdiť, že voľby v T. prebehli regulárne. Zúčastnil sa v priebehu volieb na kontrole vo všetkých volebných okrskoch, pričom neboli zistené žiadne nedostatky, čo vyplývalo aj zo všetkých po voľbách predložených zápisníc okrskových volebných komisií.

Svedok potvrdil, že mal vedomosť o tom, že všetky volebné materiály vrátane obálok a hlasovacích lístkov boli pred ich distribuovaním do okrskových volebných komisií prerátané a následne oproti podpisom na odovzdávacích protokoloch prevzaté zástupcami okrskových volebných komisií. Svedok potvrdil, že počas dňa volieb boli na facebooku informácie o priebežnej účasti voličov na voľbách, čo nepovažuje za nedovolené ovplyvňovanie voličov.

Svedok B. B. bol vypočutý na návrh odporcu Mgr. S. Svedok ozrejmil, aký bol postup pri odovzdávaní volebných materiálov na voľby. Uviedol, že „predsedovia komisií spolu so zapisovateľmi sa dostavili v určenú hodinu do zasadacej miestnosti mestského úradu, kde som mal pripravené všetky materiály rozdelené do skupín pre jednotlivé okrsky. Po kontrole týchto materiálov predsedami jednotlivých komisií za asistencie zapisovateľiek si tieto prevzali a podpísali preberací protokol.“. K otázke, že hlasovacie lístky vyzerali ako skopírované, svedok uviedol: „Tlač hlasovacích lístkov bola zabezpečená Obvodným úradom v Martine v externej tlačiarni. Mesto nemalo s tlačou nič dočinenia, všetky hlasovacie lístky boli na bielom papieri, tlačené čiernou potlačou a boli opatrené úradnou pečiatkou obce čiernej farby taktiež tlačenou tlačiarnou. Zrejme z toho dôvodu dochádzalo k podozreniu, že tieto lístky sú len kopírované.“

Po uskutočnenom výsluchu svedkov na Mestskom úrade v T. bolo ústavnému súdu 4. februára 2011 doručené podanie právnej zástupkyne sťažovateľov obsahujúce súhrnné stanovisko sťažovateľov k výsluchu svedkov s návrhom na ďalšie dokazovanie. V tomto stanovisku bolo okrem iného uvedené:

«Piaty volebný obvod

4. volebný okrskok

Ako bolo uvedené v štvrtom volebnom okrsku bolo od rána členom okrskovej volebnej komisie k dispozícii len 160 obálok napriek počtu zapísaných voličov 355. Uvedená skutočnosť jasne vyplýva z výpovede svedkov M. T. (člena tamojšej okrskovej volebnej komisie) a P. T. (nezávislého pozorovateľa). Predsedníčka okrskovej volebnej komisie pani K. B. naopak vypovedala, že hlasovacích obálok bol dostatočný počet. Z výpovedí pánov M. a P. T. je však zrejmé, že sa po voľbách zapečatilo len 20 nepoužitých obálok (pritom odvolilo 140 obyvateľov Zariadenia pre seniorov, domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie (ďalej len „DSS“) a celkový počet obálok pred začatím volieb predstavoval 160).

Svedkyňa K. B. vypovedala, že okrem 20 nepoužitých obálok pečatených členom volebnej komisie M. T. ostatné „zvyšné“ nepoužité obálky pečatila iná členka volebnej komisie, a to pani M. R., ktorá však uvedenú skutočnosť vo svojej výpovedi nepotvrdila, ba naopak vypovedala, že uvedené nevie potvrdiť, lebo ich pečatili viacerí. Naopak svedok M. T. si bol istý, že on jediný pečatil nepoužité obálky a tých bolo 20 a nedáva zmysel, aby iné nepoužité obálky boli podľa tvrdenia predsedníčky okrskovej volebnej komisie pečatené osobitne iným členom komisie a že by túto členku pri pečatení nevidel, hoci boli v jednej miestnosti. Ako uviedol na stole, kde sa údajne mali podľa jeho rozhovoru s predsedníčkou volebnej komisie nachádzať zvyšné hlasovacie obálky sa nachádzali maximálne poháre a prehodený kabát a podľa svedka nebolo možné, aby chýbajúce obálky (vzhľadom na ich počet – 195 kusov) prehliadol. S ohľadom na uvedené majú sťažovatelia za to, že nie je pravdepodobné, aby sa vo volebnej miestnosti nachádzali aj obálky, ktoré podľa tvrdenia svedkov M. a P. T. od začiatku volieb chýbali a táto skutočnosť podľa sťažností sťažovateľov nasvedčuje možnej manipulácii s chýbajúcimi volebnými obálkami, tak ako to uviedli v predchádzajúcich podaniach sťažovatelia Ústavnému súdu Slovenskej republiky.

Všetci svedkovia za tento volebný okrskok vypovedali, že sa na voľbách aktívne zúčastňovala pani K. – t. j. K. M... Svedkovia M. a P. T. vypovedali, že počuli ako pani K. nabáda obyvateľov DSS, ktorých sprevádzala za volebnú zástenu, že majú voliť za primátora p. S. a za poslancov R., S. a N. Sťažovatelia v tejto súvislosti predkladajú Ústavnému súdu Slovenskej republiky ako ďalší dôkazný prostriedok Notársku zápisnicu N25/2011, NZ 3863/2011, NCRI 3957/2011, v ktorej svedok J. O..., T. DSS vyhlasuje, že menovaná pani K, ponúkala obyvateľom DSS 10 až 30 EUR za zakrúžkovania M. S. za primátora mesta T. a za zakrúžkovanie kandidátov na poslancov p. S, R, a N. Uvedené tvrdenie p. O. je obzvlášť závažné nakoľko preukazuje kupovanie hlasov voličov – obyvateľov DSS v prospech účastníkov konania voči ktorým sťažnosť smerovala – primátor mesta a poslanci zvolení za piaty volebný obvod! Máme za to, že uvedená notárska zápisnica preukazuje tvrdenia svedkov p. M. a P. T. o nezákonnom a neústavnom ovplyvňovaní voličov pani K.

Ďalej považujeme za potrebné upozorniť Ústavný súd Slovenskej republiky na ďalšie významné skutočnosti. Z výpovedí svedkov vyplynulo, že približne 3/4 obyvateľov DSS volilo do prenosnej urny (hoci ich osobitný zoznam si volebná komisia v rozpore s Metodickým pokynom na spracovanie výsledkov hlasovania vo voľbách do orgánov samosprávy obcí vydanom Štatistickým úradom Slovenskej republiky po dohode s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky podľa § 61 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Metodický pokyn“) nevedla).

V zmysle časti I Metodického pokynu „ORGANIZÁCIA VOLEBNÉHO DŇA“, sekcia 2 Hlasovanie, Hlasovanie do prenosnej volebnej urny „Okrsková volebná komisia vedie zoznam žiadostí na hlasovanie do prenosnej volebnej schránky.“

Títo voliči sa nenahlasovali sami a priamo volebnej komisii, ale ich zoznam priniesol „službu konajúci personál“. S volebnou urnou chodili k voličom v DSS dve členky volebnej komisie a to pani K. (resp. K. ako je uvedené v zápisnici z výsluchu svedkov) a pani M. R. manželka zvoleného kandidáta na poslanca za piaty volebný obvod F. R.). Z notárskej zápisnice, ktorú predkladáme Ústavnému súdu Slovenskej republiky ďalej vyplýva, že tieto dve členky volebnej komisie a aj niektoré zamestnankyne DSS (sestričky) presviedčali voličov v DSS, aby za primátora mesta krížkovali Mgr. M. S. a za poslancov mestského

zastupiteľstva krúžkovali pánov R., S., N., čo vie svedok potvrdiť aj na základe vlastnej skúsenosti. Vzhľadom na osobnú zaangažovanosť pani M. R. ako manželky kandidáta na poslanca mestského zastupiteľstva považujeme toto svedectvo za obzvlášť závažné a spôsobilé ovplyvniť voľby v 5 volebnom obvode – nakoľko ako bolo uvedené do prenosnej hlasovacej urny hlasovali až 3/4 z celkového počtu voličov v DSS.

6. volebný okrskok

Z tvrdení svedkov pre tento volebný okrskok najzávažnejšie vyplýva tvrdenie, že až 400 hlasovacích lístkov spomedzi 937 celkovo odovzdaných si bolo nápadne podobných (hoci sťažovatelia uvádzali vo svojich podaniach počet totožných hlasov uvádzaných svedkyňou R. K. ako 200-250 išlo o chybu, nakoľko táto vždy vo svojich ústnych výpovediach uvádzala počet 400, čo potvrdila aj pri výsluchu Ústavným súdom Slovenskej republiky), ba dokonca ako uviedla svedkyňa R. K., boli krúžkované jednou osobou, jednou rukou, ten istý ťah pera.

Isto možno totožnosť pera odôvodniť skutočnosťou ako to uvádzajú kandidáti proti ktorým sťažnosti smerujú, že za volebnými zástenami sa nachádzali tie isté perá prideľované v rámci zabezpečenia chodu volieb zamestnancom mestského úradu, ale to nevyvracia tvrdenie svedkov, že tieto hlasovacie lístky boli podľa nich krúžkované jednou osobou.

Sťažovatelia preto trvajú na svojom návrhu, aby si Ústavný súd Slovenskej republiky vyžiadal samotné hlasovacie lístky z tohto volebného okrsku a posúdil sám ich evidentnú podobnosť – nakoľko vzhľadom na počet totožných hlasovacích lístkov uvádzaných svedkami by mala byť celkom zjavná. Toto tvrdenie považujeme za kľúčové, nakoľko vzhľadom na vysoký počet hlasovacích lístkov len v tomto volebnom obvode, ktoré zrejme neboli vyplnené samotnými voličmi boli voľby v T. ovplyvnené v rozsahu, ktorý mal priamy dopad na výsledky volieb a počty hlasov získaných jednotlivými kandidátmi na poslancov mestského zastupiteľstva za piaty volebný obvod ako i kandidátov na primátora mesta.

Na podporu tvrdení uvádzaných sťažovateľmi v ich podaniach v súvislosti so spornými hlasovacími lístkami, o ktorých svedkovia uvádzajú, že ich bolo až 400 ďalej uvádzame, že v roku 2002 a 2006 bola sťažovateľka Bc. Z. K. zvolená za poslankyňu mestského zastupiteľstva vždy s najvyšším počtom hlasov, čo v roku 2002 predstavovalo 469 hlasov, a v roku 2006 345 hlasov. Najvyšší počet hlasov odovzdaných kandidátovi

za tento volebný obvod v roku 2010 je 722 hlasov, čo je takmer o 400 hlasov viac, ako bolo voličmi odovzdaných jednému kandidátovi v minulých komunálnych voľbách.

Štvrtý volebný obvod

5. volebný okrskok

Výpovede svedkov v tomto volebnom obvode jednoznačne nasvedčujú podozreniam z manipulácie s volebnými obálkami tak ako to uvádzajú sťažovatelia vo svojich podaniach. Z výpovede predsedníčky okrskovej volebnej komisie Mgr. B. K. vyplýva, že aj v tomto volebnom obvode bolo k dispozícii na počiatku volieb menej hlasovacích obálok, ako bolo voličov, čo však komisia zistila až na konci volebného dňa pri porovnávaní počtu vydaných, odovzdaných a zvyšných obálok. Chýbajúci počet obálok mohol byť až 120 až 200 obálok!!

Pri procese sčítania hlasov sa objavila v hlasovacej urne jedna obálka bez úradnej pečate. Svedkovia zhodne vypovedali, že táto obálka nemohla pochádzať z obálok vydávaných voličom pred hlasovaním, nakoľko ako uviedla predsedníčka volebnej komisie Mgr. B. K. obálka vždy pred vydaním voličovi prešla tromi pármí rúk a ďalšia svedkyňa Bc. I. O. jej výpoveď potvrdila tým, že členka volebnej komisie pani Slivková bola dôrazne proti tomu, aby sa takáto obálka hlasovaním mohla uznať za platnú, keďže si bola úplne istá, že neopečiatkovanú obálku nevydala žiadnemu voličovi. Uvedená skutočnosť preukazuje, že táto obálka musela byť prinesená do volebnej miestnosti zvonka, čo nasvedčuje skutočnosti uvádzanej sťažovateľmi, že podľa nich veľká časť hlasovacích lístkov bola vyplňaná mimo volebnej miestnosti inou osobou ako samotnými voličmi, a títo po príchode do volebnej miestnosti len vhodili vyplnené hlasovacie lístky do hlasovacej urny.

Považujeme ďalej za potrebné zdôrazniť, že na hlasovacom lístku, ktorý sa nachádzal v neoznačenej obálke sa podľa svedkyne Bc. I. O. nachádzal zakrúžkovaný na post primátora mesta kandidát práve Mgr. M. S., čo v celom rozsahu opätovne korešponduje s tvrdeniami sťažovateľov. Postup volebnej komisie, ktorá dala o takejto obálke hlasovať a uznala ju za platnú je v rozpore s Metodickým pokynom, v zmysle ktorého mala byť takáto neúradná obálka po otvorení hlasovacej urny odložená nabok a nemalo sa na ňu prihliadať. Rovnako v rozpore s Metodickým pokynom postupovala okrsková volebná komisia aj vo veci posúdenia a hlasovania o hlasovacích lístkoch, ktoré boli vhozené

do hlasovacej urny bez obálky, a ktoré mali byť po otvorení urny vylúčené bez toho, aby sa na ne prihliadalo resp. aby okrsková volebná komisia hlasovala o ich platnosti.

Časť 2 Metodického pokynu „ZISŤOVANIE VÝSLEDKOV HLASOVANIA V OKRSKOVEJ VOLEBNEJ KOMISII“, sekcia 3 „Počet odovzdaných obálok“ uvádza: Komisia zistí, či boli do volebnej schránky vložené iba obálky. Obálky, ktoré nespĺňajú predpísané náležitosti, komisia vylúči a odloží aj všetky iné písomnosti alebo predmety, ktoré boli vložené do volebných schránok. Platí to a i o hlasovacích lístkoch, ktoré neboli vložené do obálky. Potom komisia zisti počet odovzdaných obálok.»

III.

Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ustanovenia zákona o ústavnom súde o predbežnom prerokovaní návrhu sa vzťahujú aj na sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy, pri predbežnom prerokovaní ktorých ústavný súd preskúmava, či spĺňajú všeobecné a osobitné náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 a 2,

§ 59 a § 60 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na ich odmietnutie vymedzené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovatelia namietajú neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta T. a poslancov do Mestského zastupiteľstva mesta T. vo štvrtom a piatom volebnom obvode vo voľbách uskutočnených 27. novembra 2010.

1. Všeobecné východiská na predbežné prerokovanie sťažnosti

Voľby sú všeobecne akceptovaným demokratickým prostriedkom pravidelného obnovovania verejnej moci občanmi, resp. presnejšie voličmi, t. j. osobami oprávnenými voliť podľa príslušných volebných prepisov.

Z čl. 129 ods. 2 ústavy vyplýva oprávnenie, ako aj povinnosť ústavného súdu preskúmať na základe sťažností ústavnosť, ako aj zákonnosť namietaných volieb.

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana základných práv zaručených v čl. 30 ústavy, t. j. predovšetkým aktívneho a pasívneho volebného práva. Ústava garantuje všetkým oprávneným voličom voliť svojich zástupcov do voľbami kreovaných orgánov verejnej moci (aktívne volebné právo), t. j. rozhodovať o personálnom, resp. politickom zložení nimi volených orgánov verejnej moci (čl. 30 ods. 1 ústavy), pričom garantuje tiež všeobecnosť, rovnosť a priamosť volebného práva, ako aj jeho vykonanie tajným hlasovaním (čl. 30 ods. 3 ústavy). Ústava zároveň garantuje predovšetkým prostredníctvom čl. 30 ods. 4 možnosť (právo) občanov, a vo vzťahu k voľbám orgánov územnej samosprávy aj cudzincov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky (čl. 30 ods. 1 druhá veta ústavy), uchádzať sa o zvolenie do funkcie starostu obce alebo funkcie poslanca obecného zastupiteľstva za rovnakých podmienok [pasívne volebné právo (m. m. PL. ÚS 18/07)].

Pod zákonnosťou volieb do orgánov územnej samosprávy treba rozumieť uskutočnenie volieb v súlade so všetkými dotknutými volebnými predpismi s právnou silou

zákona (m. m. PL. ÚS 34/99 alebo PL. ÚS 82/07), pričom podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu zistená nezákonnosť volieb do orgánov územnej samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv dotknutých osôb, ktoré je v konečnom dôsledku porušením volebného práva a jeho princípov (m. m. PL. ÚS 21/94 alebo PL. ÚS 82/07).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Citované ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádza svoje vyjadrenie predovšetkým vo voľbách a je základným predpokladom a podmienkou fungovania demokratického štátu (m. m. PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 82/07).

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže a) vyhlásiť voľby za neplatné, b) zrušiť napadnutý výsledok volieb, c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený a d) sťažnosť zamietnuť.

Právomoc zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde uplatní ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou len vtedy, ak k porušeniu zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej aj „volebný zákon“) dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Nie každé porušenie volebného zákona teda vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy volebného práva uznávané spoločenstvom demokratických štátov. Neplatnosť

volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

Vo všeobecnosti platí, že na to, aby ústavný súd vyhovel volebnej sťažnosti, musia byť splnené tri základné predpoklady: a) zistenie protizákonnosti volieb, t. j. porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, b) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta, a c) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov (m. m. PL. ÚS 73/07). Dôležitým komponentom volebného súdnictva je teda zisťovanie intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na rozhodovanie voličov a najmä na výsledok volieb.

Súčasťou zákonom predpísaných náležitostí volebnej sťažnosti sú aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Vo vzťahu k voľbám, ktorých výsledok už bol uverejnený v zmysle príslušných ustanovení volebného zákona (v tomto prípade podľa § 45 volebného zákona), platí prezumpcia ich ústavnosti a zákonnosti, ktorá platí dovtedy, kým ústavný súd o voľbách napadnutých volebnou sťažnosťou v zmysle § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodne inak ako zamietnutím sťažnosti. Preto je na sťažovateľovi, aby v záujme prijatia sťažnosti na ďalšie konanie (pri predbežnom prerokovaní) kvalifikovaným spôsobom označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú reálne, prípadne aspoň vysoko pravdepodobné, a zároveň sú spôsobilé preukázať tak intenzívne porušenie zákona o voľbách, ktoré by odôvodňovalo záver o inom legitímnom výsledku volieb, než bol uverejnený (m. m. PL. ÚS 3/2010).

Vychádzajúc z uvedených zásad a kritérií ústavný súd pri predbežnom prerokovaní posudzoval, či jednotlivé tvrdenia (námietky) sťažovateľov uvedené v sťažnostiach v prípade ich preukázania mohli či už jednotlivo, alebo spoločne vytvoriť reálne

predpoklady právomoci ústavného súdu podľa § 63 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde, t. j. vyhlásiť voľby primátora mesta T. a poslancov do Mestského zastupiteľstva mesta T. vo volebných obvodoch č. 4 a 5 uskutočnených 27. novembra 2010 za neplatné, a súčasne posudzovať, či neexistujú dôvody na odmietnutie sťažností z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

2. K jednotlivým námietkam sťažovateľov

Sťažovatelia vo svojich sťažnostiach namietali najmä:

nedostatok obálok v namietaných volebných obvodoch č. 4 a 5 vo vzťahu k počtu zaevidovaných voličov (vo volebnom okrsku č. 4 volebného obvodu č. 5 malo chýbať až 200 – 250 obálok),

nezákonné a neústavné vyplňanie hlasovacích lístkov inou osobou ako voličom mimo volebných miestností za pomoci použitia chýbajúcich obálok,

veľký počet hlasovacích lístkov zistený pri ich sčítaní po skončení volieb, na ktorých „*rovnakým perom*“ boli označení vždy rovnakí štyria poslanci a pán S. (zvolený primátor), existenciu hlasovacích lístkov s čiernou pečiatkou, ktoré „*vyzerali ako skopírované*“, porušenie princípu tajnosti voľby pri realizácii volieb do prenosnej volebnej schránky,

existenciu obálky bez úradnej pečiatky, čo nasvedčovalo podľa sťažovateľov možnej manipulácii pri voľbách,

nesprávne uznanie platnosti dvoch hlasovacích lístkov, ktoré boli vhodene do volebnej schránky bez obálky,

nezákonné ovplyvňovanie voličov, koho majú voliť, osobami, ktoré sa nachádzali vo volebnej miestnosti i mimo nej.

Ústavný súd pri zisťovaní skutkového stavu vychádzal zo sťažností, z ich príloh a doplnení, vyjadrení účastníkov konania, vyžiadanej volebnej dokumentácie a výsluchu svedkov uskutočneného 27. januára 2011 na Mestskom úrade v T.

Zo zápisnice mestskej volebnej komisie o výsledku volieb do mestského zastupiteľstva a primátora mesta T. okrem iného vyplýva, že počet osôb zapísaných

v zoznamoch voličov bol 5830, počet voličov, ktorým boli vydané obálky, bol 3917, počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby primátora mesta bol 3847. Za primátora mesta T. bol zvolený kandidát s poradovým číslom 2 Mgr. M. S. s počtom platných hlasov 2162, pričom sťažovateľ Ing. T. ako kandidát s poradovým číslom 3 dostal 1559 platných hlasov, t. j. rozdiel medzi zvoleným primátorom a sťažovateľom Ing. T. bol 603 platných hlasov.

Zo zápisnice mestskej volebnej komisie o výsledku volieb do Mestského zastupiteľstva mesta T. vo volebnom obvode č. 4 okrem iného vyplýva, že počet osôb zapísaných v zoznamoch voličov bol 1545, počet voličov, ktorým boli vydané obálky, bol 951, počet platných hlasovacích lístkov odovzdaný pre voľby poslancov do mestského zastupiteľstva bol 928. Vo volebnom obvode č. 4 boli do mestského zastupiteľstva zvolení 4 poslanci, pričom štvrtý v poradí Ing. P. H. dostal 257 platných hlasov a sťažovateľ JUDr. Š. ako prvý náhradník dostal 183 platných hlasov, t. j. rozdiel 74 platných hlasov.

Zo zápisnice mestskej volebnej komisie o výsledku volieb do Mestského zastupiteľstva mesta T. vo volebnom obvode č. 5 okrem iného vyplýva, že počet osôb zapísaných v zoznamoch voličov bol 1692, počet voličov, ktorým boli vydané obálky, bol 1116, počet platných hlasovacích lístkov odovzdaný pre voľby poslancov do mestského zastupiteľstva bol 1066. Vo volebnom obvode č. 5 boli do mestského zastupiteľstva zvolení traja poslanci, pričom tretí v poradí F. R. dostal 453 platných hlasov a sťažovateľka Bc. K. ako prvá náhradníčka dostala 244 platných hlasov, t. j. rozdiel 209 platných hlasov.

Z uvedenej zápisnice mestskej volebnej komisie vyplýva, že všetci sťažovatelia vo voľbách do orgánov samosprávy mesta T. získali viac ako 10 % hlasov voličov, a preto sú podľa § 59 zákona o ústavnom súde aktívne legitimovaní na podanie sťažnosti proti nezákonnosti a výsledkom volieb primátora aj poslancov mestského zastupiteľstva.

Oboznámením sa so zápisnicami okrskových volebných komisií č. 4, 5 a 6 volebných obvodov č. 4 a 5 ústavný súd zistil, že všetky boli podpísané predsedami, členmi a zapisovateľkami týchto komisií bez výhrad, iba na zápisnici z volebného okrsku č. 5

chýbal podpis jej člena Ing. J. K. Súčasťou tejto zápisnice je aj zápis o odovzdaných hlasovacích lístkoch bez obálky, z ktorého vyplýva, že jednému voličovi boli vydané hlasovacie lístky bez obálky, ktoré po vyplnení so súhlasom komisie vhodil do volebnej schránky. Komisia sa pomerom hlasov 5 : 1 zhodla na tom, že *„ak sa v urne budú nachádzať iba 2 hlasovacie lístky, budú považované za platné. Ak bude v urne viac hlasovacích lístkov bez obálky, budú považované všetky za neplatné a vylúčia sa.“*

Podľa § 28 ods. 1 volebného zákona predseda okrskovej volebnej komisie skontroluje pred začatím volieb za prítomnosti komisie volebnú schránku a prenosnú volebnú schránku a zapečatí ich. Skontroluje tiež vybavenie volebnej miestnosti, či je pripravený zoznam voličov a dostatočný počet hlasovacích lístkov a právnych nepriehľadných obálok označených odtlačkom úradnej pečiatky obce (ďalej len „obálka“).

Podľa § 20 ods. 1 volebného zákona predseda miestnej volebnej komisie zabezpečí prostredníctvom obvodného úradu rozmnoženie hlasovacích lístkov v potrebnom množstve.

Podľa § 20 ods. 4 volebného zákona hlasovacie lístky sú označené odtlačkom úradnej pečiatky obce.

Podľa § 20 ods. 2 volebného zákona obec zabezpečí najneskôr v deň volieb dodanie hlasovacích lístkov okrskovým volebným komisiám.

Pokiaľ ide o námietku nedostatku obálok vo všetkých namietaných volebných okrskoch, konkrétne vo volebnom okrsku č. 4 malo chýbať až približne 200 – 250 obálok, ústavný súd konštatuje, že námietka menšieho počtu obálok by mohla zakladať závažné porušenie volebného zákona až vtedy, keby sa na vykonanie volebného aktu dostavil taký počet voličov, že by volebná komisia nemohla s hlasovacími lístkami odovzdať voličom aj obálky v takom počte, ktorý by bol spôsobilý relevantne ovplyvniť výsledky volieb. K uvedenej situácii v okolnostiach danej veci nedošlo.

Svedok B. B. vo svojej výpovedi ozrejmil, akým spôsobom boli zabezpečené hlasovacie lístky na voľby, k čomu konkrétne uviedol, že *„tlač hlasovacích lístkov bola zabezpečovaná Obvodným úradom v Martine v externej tlačiarni“*, pričom *„mesto nemalo s tlačou nič dočinenia, všetky hlasovacie lístky boli na bielom papieri, tlačené čiernou potlačou a boli opatrené úradnou pečiatkou obce čiernej farby taktiež tlačenou tlačiarňou“*. V súvislosti s uvedeným ústavný súd považoval tvrdenie svedkyne V. P. o *„skopírovaných hlasovacích lístkoch“*, pretože boli vrátane pečiatky čierne, ako ničím nepodložené. Ústavný súd rovnako vyhodnotil aj tvrdenie svedkyne o tom, že vzhľadom na čiernu farbu hlasovacích lístkov vrátane pečiatky mala dojem, *„že mohli prísť niektorí voliči voliť už so zakrúžkovanými menami a tieto vložiť do obálky a do urny“*. Ani svedok M. M. vo svojej výpovedi neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré umožňovali dospieť k záveru o možnosti, že vo voľbách došlo k použitiu vopred vyplnených a do volebnej miestnosti vnesených hlasovacích lístkov, keďže iba vyslovil predpoklad, že k takému konaniu mohlo dôjsť, no priamo na vlastné oči to nevidel.

Ani jeden svedok svojou výpoveďou nepotvrdil reálnu možnosť v sťažnostiach vysloveného podozrenia o nezákonom a neústavnom vyplňaní hlasovacích lístkov inými osobami ako voličmi mimo volebných miestností.

Ústavný súd v uvedenej súvislosti nemohol akceptovať názor sťažovateľov, že jedna obálka bez úradnej pečiatky nájdená vo volebnej schránke svedčí o tom, že veľká časť hlasovacích lístkov bola vyplňovaná mimo volebnej miestnosti inou osobou ako samotnými voličmi, ktorí následne takto upravené hlasovacie lístky vhodili do hlasovacej schránky.

Podľa § 31 ods. 4 volebného zákona po prevzatí obálky a hlasovacích lístkov volič vstúpi do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov. V tomto priestore volič vloží do obálky jeden hlasovací lístok pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a jeden hlasovací lístok pre voľby starostu obce (primátora). Na hlasovacom lístku pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva zakrúžkovaním poradových čísel označí kandidátov, pre ktorých hlasuje. Volič môže zakrúžkovať najviac taký počet kandidátov, aký má byť v príslušnom volebnom obvode zvolený. Na hlasovacom lístku pre voľby

starostu obce (primátora) zakrúžkovaním poradového čísla označí kandidáta, pre ktorého hlasuje.

Podľa § 31 ods. 6 volebného zákona volič môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov okrskovú volebnú komisiu o to, aby mohol hlasovať mimo volebnej miestnosti, a to len v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená. V takom prípade okrsková volebná komisia vyšle k voličovi dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami a obálkou. Volič hlasuje tak, aby sa dodržala tajnosť hlasovania.

Podľa § 32 volebného zákona volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú vadu alebo preto, že nemôže čítať alebo písať, má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov iného voliča, aby za neho hlasovací lístok podľa jeho pokynov upravil a vložil do obálky.

Z viacerých svedeckých výpovedí vyplynulo, že do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov v niektorých prípadoch bez relevantného dôvodu vstúpili viacerí voliči, ale vo väčšine prípadov na upozornenie volebnej komisie od tohto konania následne upustili. Svedok P. T. videl „jednu pani zo starobinca“, ktorá viackrát „prišla s inou skupinkou ľudí a za plentou bolo počuť šum, ako hovorí, či vie, koho má voliť“. Svedok počul aj konkrétne mená S. a S. V písomnom vyhlásení zo 7. decembra 2010 pripojenom k doplneniu sťažnosti svedok uviedol, že išlo o pani K. a videl ju asi štyrikrát sprevádzať voličov za plentu.

Taktiež svedok M. M. uviedol, že v čase jeho prítomnosti „5 – 6-krát za plentou boli dvaja, predpoklad bol, že ani v jednom prípade to neboli ľudia, ktorí by mali problém s pohybom...“.

Aj svedok M. T., člen OVK č. 4, videl pani K. asi štyrikrát s občanmi z domova dôchodcov, keď im „tichohlasne“ nadiktovala, koho majú voliť, čo podľa svedka mala počuť celá volebná komisia. Predsedníčka OVK č. 4 pani K. B. vo svojej svedeckej

výpovedi taktiež uviedla, že pani K. „asi trikrát otočila... vždy prišla s nejakým klientom a pomáhala im vykonať volebný akt“.

Ústavný súd na základe uvedených svedeckých výpovedí pripúšťa, že v súvislosti s opísanými skutočnosťami mohlo dôjsť k porušeniu § 31 ods. 1 volebného zákona, keďže v niektorých prípadoch voličov do priestoru na úpravu hlasovacích lístkov bez relevantného dôvodu sprevádzali aj iné osoby, no berúc do úvahy rozsah takéhoto konania, najmä vo väzbe na výsledky volieb, t. j. nie zanedbateľné rozdiely v počte získaných hlasov medzi sťažovateľmi a odporcami, ústavný súd konštatuje, že uvedené nedostatky nemohli byť spôsobilé zásadným spôsobom zasiahnuť do volebných výsledkov.

Ústavný súd rovnako hodnotí aj svedeckými výpoveďami (P. T., M. R.) opísaný priebeh a spôsob uskutočnenia volieb do prenosnej volebnej schránky.

Zo svedeckých výpovedí taktiež podľa ústavného súdu nevyplývalo, že by v priebehu volieb došlo vo volebných miestnostiach alebo ich okolí k nezákonnému agitovaniu voličov v tom zmysle, aby volili konkrétnych kandidátov.

Tvrdenie pána J. O. uvedené do notárskej zápisnice z 3. februára 2011 predloženej ústavnému súdu o tom, že členky OVK navštevujúce voličov domova dôchodcov s prenosnou volebnou schránkou, ako aj niektoré sestričky ovplyvňovali voličov vrátane pána O., ako a koho majú voliť, rovnako ako tvrdenie o podplácaní voličov obyvateľkou domova dôchodcov pani K., je tvrdením ojedinelým, ktoré vo svojich svedeckých výpovediach nepotvrdili ani členka OVK č. 4 pani M. R., ale ani svedok P. T., pozorovateľ, ktorý v niekoľkých prípadoch spolu s členkami OVK č. 4 navštívil voličov s prenosnou volebnou schránkou.

Skutočnosť, že OVK č. 4 v súlade s metodickým pokynom mestského úradu vydaným v súvislosti s voľbami Štatistickým úradom Slovenskej republiky neviedla osobitný zoznam voličov, ktorí požiadali o voľbu do prenosnej volebnej schránky, nie je podľa názoru ústavného súdu takým závažným pochybením, ktoré by bolo spôsobilé

rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť aj výsledok volieb. Ústavný súd obdobne hodnotí nesprávny postup členov OVK pri uznaní relevantnosti obálky bez úradnej pečiatky a uznanie platnosti dvoch hlasovacích lístkov vhozených do volebnej schránky bez obálky.

Napokon ani skutočnosť, že Ing. J. K., člen OVK č. 5, nepodpísal zápisnicu z volieb, nemôže podľa názoru ústavného súdu predstavovať porušenie volebného zákona takej intenzity, že by to signalizovalo možnosť vyhlásiť v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie neplatnosť napadnutých volieb. Navyše, z postoja samotného Ing. K. vyjadreného v jeho svedeckej výpovedi vyplýva, že nemal voči priebehu volieb žiadne zásadné výhrady a zápisnicu nepodpísal iba preto, že s odstupom času sa mu javilo podpísať ju ako „neférové“.

V súvislosti s požiadavkou sťažovateľov, aby ústavný súd posúdil hlasovacie lístky pre voľby poslancov do mestského zastupiteľstva z piateho volebného obvodu (šiesty volebný okrskok) z dôvodu prešetrovania „*ich evidentnej podobnosti z hľadiska spôsobu zakrúžkovania rovnakej trojkombinácie kandidátov a zakrúžkovania primátora mesta evidentne tým istým perom a spôsobom, čo vylučuje z hľadiska individuality tohto počtu voličov, že by boli zakrúžkovaní samotnými voličmi v priebehu volieb*“, ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej len hrubé alebo závažné, alebo opätovné porušovanie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb môže byť príčinou na uplatnenie právomoci ústavného súdu, ktorá mu umožňuje rozhodnúť podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Namietané protiústavné alebo nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Túto skutočnosť musí sťažovateľ nielen namietiť, ale aj doložiť presvedčivými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03 a PL. ÚS 35/03). Súčasťou zákonných náležitostí sťažnosti sú totiž aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na význam volieb v demokratickej spoločnosti a z neho vyplývajúcu prezumpciu ich ústavnosti a zákonnosti je na sťažovateľovi, aby v záujme prijatia jeho sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie (pri predbežnom prerokovaní) kvalifikovaným spôsobom označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú

reálne možné, prípadne viac než pravdepodobné, a zároveň sú spôsobilé preukázať porušenie zákona o voľbách takej intenzity, že to odôvodňuje záver o inom legitímnom výsledku volieb. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že jeho funkcia v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne doplňovať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 5/2010).

Ústavný súd v súvislosti s uvedeným pripomína, že nie je orgánom povolaným na posudzovanie eventuálnej zhody (identickosti) označenia kandidátov na hlasovacích lístkoch, z čoho by následne podľa očakávania sťažovateľov bolo možné vyvodiť záver o nezákonnosti ich označovania inými osobami, resp. „jednou rukou“ a nie samotnými voličmi. Samotní sťažovatelia si túto skutočnosť uvedomujú, čo nepochybne vyplýva z ich podania doručeného ústavnému súdu 4. februára 2011, keď okrem iného uvádzajú: *„Dovoľujeme si požiadať o opatrnosť pri manipulácii s hlasovacími lístkami, nakoľko tieto v dôsledku podaného trestného oznámenia môžu byť predmetom kriminalisticko-expertízneho skúmania.“*

Vzhľadom na uvedené a s prihliadnutím aj na skutočnosť, že zo svedeckých výpovedí ani z iných sťažovateľmi predložených dôkazov nevyplýva zaznamenanie čo i len jediného prípadu vnesenia vopred vyplneného hlasovacieho lístka do volebnej miestnosti s následným vhadením tohto lístka v úradnej obálke do volebnej schránky, ústavný súd návrh sťažovateľov na vyžiadanie si a následné skúmanie inkriminovaných hlasovacích lístkov nepovažoval za účelné akceptovať.

Ústavný súd k uvedenému navyše dodáva, že v konaní o volebných veciach sa neuplatňuje vyhľadávacia zásada, ktorá je jednou z vedúcich zásad trestného konania (PL. ÚS 52/2011). Ústavný súd už na dôvetok judikoval, že v konaní vo volebných veciach nie je „vyšetrovacím orgánom“, ktorý zisťuje (môže zisťovať) skutkový stav metódami a spôsobmi charakteristickými pre prácu orgánov činných v trestnom konaní. Jeho úlohou je

predovšetkým zväžiť hodnovernosť a preukázateľnosť tvrdení sťažovateľa v kontexte s ďalšími konkrétnymi okolnosťami posudzovanej veci a na tom základe rozhodnúť, či vykoná vo veci ďalšie dokazovanie, alebo vyvodí v predmetnej veci právne závery len na základe tvrdení predložených účastníkmi konania (PL. ÚS 66/2011).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti odmietol z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže ústavný súd sťažnosti odmietol, nemalo už žiadnu opodstatnenosť, aby sa zaoberal návrhmi sťažovateľov na nariadenie predbežných opatrení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2011